

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FILOZOFICKÁ FAKULTA
Ústav germánských studií

nám. Jana Palacha 2, 116 38 PRAHA 1, ČESKÁ REPUBLIKA

Oponentský posudek bakalářské práce

Sikora, Marek (2016): *Zur Variation der unregelmäßigen Verben: Schwache Konjugation hoch frequenter starker Verben im geschriebenen Deutsch*, Praha: ÚGS FF UK, 47 str., bez CD-ROMu, vedoucí: PhDr. Vít Dovalil, Ph.D.

Předložená práce má sice několik nedostatků, celkově ale jde o práci zdařilou, přičemž pozitivní stránky nad těmi negativními převažují. Následující řádky v nutně komprimované podobě obsahují zdůvodnění tohoto hodnocení. Je zřejmé, že vzhledem k omezenému rozsahu tohoto posudku zde nemohou být všechny aspekty práce komentovány do všech podrobností.

Práce zpracovává relevantní téma, jež harmonizuje s filologickým zaměřením studia na ÚGS FF UK. Text má logickou strukturu.

Základní metodologie práce, spočívající ve sběru empirických dat a jejich následné interpretaci, je vzhledem k charakteru tématu a typu práce zvolena přiléhavě. Množství analyzovaného materiálu je značné. Mějme přitom na paměti, jak pracné podobné korpusové analýzy jsou. Oceňuji autorovu kreativitu a reflektovaný přístup ve věci filtrace nerelevantních dat i schopnost zaujmout jasné stanovisko k jednotlivým aspektům zpracovávaného tématu, což v případě bakalářských prací nebývá samozřejmostí.

K práci mám dále tyto dílčí poznámky (náhodné pořadí):

(a) Str. 17: Autor v pozn. 7 uvádí, že se modálními slovesy v práci nezabývá. Přesto by se zde souvislost mezi modálními slovesy a tématem práce, tj. slabými/silnými slovesy, z diachronního hlediska dala najít. Jaká?

(b) Str. 21: Cituje-li autor Duden (1998: 170) v tom smyslu, že hlásková změna *e/i* byla v době Goetha a Herdera rozkolísaná, pak je potřeba, aby tento výklad každopádně doplnil. Proč byla rozkolísaná zrovna tehdy?

(c) V práci se operuje s několika nevysvětlenými pojmy – srov. např. *Implikationsmuster* (str. 18), *Standardsprache* (str. 10), *Umgangssprache* a *Alltagssprache* (např. str. 22), *Suppletion-sdomäne* (str. 26). Co přesně (!) se pod těmito pojmy rozumí?

(d) Str. 23: Vyjádření, podle kterého *Es geht um keinen standardsprachlichen Wortschatz*, sugeruje, že specifika dialektů spočívají jen v rovině lexikální.

(e) V textu práce nenajdeme žádnou podrobnější charakteristiku materiálové základny, tj. korpusu DeReKo. Jak lze DeReKo charakterizovat?

(f) Str. 27: Doklad *gehte* v textu *So müsse (...) sagte die Ministerin* je zde příliš jednostranně vykládán jako překlep za konjunktiv přítomného (gehe). Tuto formu (gehte) lze vyložit též jako konjunktiv préterita, který by byl v případě slovesa *gehen* užitého jako slovesa pravidelného formálně stejný jako indikativ préterita. Skutečnost, že předchozí sloveso je v konjunktivu přítomného (*musse*), nehraje, zdá se mi, až tak podstatnou roli, neboť víme, že se konjunktiv I a II v nepřímé řeči někdy střídají i v rámci jediného textu.

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FILOZOFICKÁ FAKULTA
Ústav germánských studií

nám. Jana Palacha 2, 116 38 PRAHA 1, ČESKÁ REPUBLIKA

- (g) Str. 32: Zde je patrně překlep *gekonnt* místo *gekommt*. (?)
- (h) Práci na několika místech chybí větší explicitnost, i zdánlivě jasné věci by bylo vhodné dokládat příklady (str. 9, str. 11, str. 12 a mnoho dalších).
- (i) Ke klasifikaci sloves inspirované Bittnerovým pojetím (str. 17nn.): Zde by bylo příhodné alespoň formou poznámek pod čarou vysvětlit, co to je teorie prototypů a zmínit pražský strukturalismus, resp. s ním spojenou teorii (metaforu) periferie a centra.
- (j) Str. 24: Bylo-li cílem zjistit deset nejfrekventovanějších plnovýznamových sloves současné němčiny, tak stačilo vzít k ruce frekvenční listiny DeReWo, viz <http://www1.ids-mannheim.de/kl/projekte/methoden/derewo.html> (17. 05. 2016)

Jazykové ztvárnění textu je jeho silnou i slabou stránkou zároveň. V kontextu bakalářských prací odevzdávaných na ÚGS FF UK je na velmi vysoké úrovni, pokud jde o čistě gramatické parametry. Zde se chyby hledají jen těžko. Námitky k němu mám ale z hlediska stylistického. Je zřejmé, že dokonalou stylistickou vybroušenost textu je potřeba v této fázi studia odsunout z okruhu požadavků, jež lze na bakalářské práci realisticky klást. Předložený text ale na mnoha místech neodpovídá zvolenému textovému druhu (odborný text), když působí příliš narativně, publicisticky. Obraty typu *Und all dies (...)* (str. 9), *Zum Thema (...) war es nicht einfach, überhaupt etwas zu finden* (str. 21), *Unser Plan war wie folgt* (str. 24) apod. v odborném textu působí disharmonicky a v závěrečné fázi jeho vzniku měly být odstraněny. Podobný stylistický efekt má i nadměrné užívání rétorických otázek a trojteček. Často užívaná číslovka *ein paar* je na tento druh textu příliš hovorová. Více stylistické péče by si zasloužil i anglický abstrakt, který působí příliš těžkopádně.

Řemeslné zpracování práce nevykazuje žádná vážná pochybení a v zásadě mu není co vytknout. Rozsáhlejší citáty by pro lepší přehlednost bylo možné od zbytku textu nějak graficky odlišit.

Seznam literatury z kvantitativního hlediska odpovídá běžným zvyklostem bakalářských prací. Text bohužel neobsahuje žádné zdůvodnění, proč byly zohledněny zrovna uvedené gramatiky. Je zřejmé, že vždy půjde o nějaký výběr, ten by však neměl být náhodný a měl by být v práci okomentován. Poněkud přehnaná je formulace *nachdem vieles (...) gelesen worden ist* na str. 12, neboť položek speciálně k jazykovému vývoji, resp. jazykové změně je v práci citováno spíš nemnoho.

Hlavní předností předložené práce je její ukotvenost v empirii a text bez hrubých gramatických chyb. Dojem kazí nedotažené detaily obsahového rázu a namnoze problematická stylizace textu. Práci z výše uvedených důvodů **doporučuji k obhajobě** a navrhuji hodnocení **VELMI DOBŘE (2)**. V této souvislosti však dodávám, že se jedná o hodnocení dílčí. Celkové hodnocení je průnikem hodnocení vedoucího a oponenta, přičemž jeho nedílnou součástí je ústní obhajoba, jež dosud neproběhla. Jako okruhy k diskuzi nabízím body zmíněné v tomto posudku.

V Praze, dne 17. 05. 2016

.....
Martin Šemelík, Ph.D.